

NAŠA HISTÓRIA

- Mary's Meals sa často označuje ako plod Medžugoria. Zakladateľ Mary's Meals, Magnus MacFarlane-Barrow, navštívil Medžugorie v roku 1983 a prežil tam hlbokú radosť. Jeho rodina ho tiež navštívila a bola inšpirovaná k otvoreniu Craig Lodge Family House of Prayer (Rodinného domu modlitby Craig Lodge), z ktorého Mary's Meals napokon vyrástla.
- V roku 1992 Magnus a jeho brat ostali šokovaní správami o vojne v Bosne a Hercegovine – spomínali na krásne a pokojné miesto z výletu spred takmer desiatich rokov. Po malom výzvaní adresovanom rodine, priateľom a sieti návštevníkov Craig Lodge začal Magnus doručovať pomoc ľuďom postihnutým vojnou a prvý dar bol odvezený do Medžugoria. Príliv darov pokračoval a Magnus sa počas vojny vrátil viac ako 20-krát, aby doručil dary pomoci. Z toho vzišla charitatívna organizácia Scottish International Relief, ktorá v rokoch 1992–2002 realizovala rôzne humanitárne projekty vo viacerých krajinách vrátane Rumunska a Libérie.
- Myšlienka Mary's Meals vznikla v roku 2002 v Malawi, keď Magnus navštívil matku menom Emma a jej päť detí. Emma umierala na AIDS a manžela na tú istú chorobu už stratila. Magnus sa opýtal jej najstaršieho syna Edwarda, ktorý mal vtedy 14 rokov, aké má v živote ambície. Edward odpovedal: „Rád by som mal dostatok jedla a chcel by som raz ísť do školy.“ Magnus bol touto strohou odpoveďou hlboko zasiahnutý. Z jednoduchej odpovede vzišla vízia iniciatívy školského stravovania nazvanej Mary's Meals.
- Mary's Meals zostáva zakorenená v Medžugórii a má tam fyzickú prítomnosť už viac ako 20 rokov. Mnohí naši dobrovoľníci a členovia podporných skupín po celom svete sa o Mary's Meals dozvedeli práve cez Medžugórie.
- Mary's Meals bola pomenovaná na počesť Preblahoslavenej Panny Márie – odtiaľ pochádza názov Mary's Meals (Máriiné jedlá). Mnohé naše aktivity v Medžugórii, ako napríklad iniciatíva pôstu a mesačný ruženec, pri ktorom sa modlíme a postíme za prácu Mary's Meals, sú inšpirované posolstvami Panny Márie Medžugórskej.

KTO SME

- Mary's Meals je globálna charitatívna organizácia, ktorá prevádzkuje programy školského stravovania v 16 krajinách sveta a každý školský deň nasýti viac ako 3 milióny detí v niektorých z najnáročnejších, nestabilných a potravinovo neistých prostredí na svete. Naša neochvejná vízia je, aby každé dieťa dostalo jedno jedlo denne v mieste svojho vzdelávania a aby sa všetci, ktorí majú viac, ako potrebujú, delili s tými, ktorí nemajú ani to najzákladnejšie.
- Naš jedinečný program školského stravovania je vlastnený a riadený miestnymi komunitami. Mary's Meals poskytuje podporu, školenie, suroviny a monitorovanie, zatiaľ čo každodennú prevádzku programu vrátane prípravy a výdaja jedál zabezpečujú miestni dobrovoľníci – často rodičia a starí rodičia školákov. Naša práca je možná len vďaka nasadeniu a tvrdej práci miestnych komunít, ktoré spolupracujú so školou a Mary's Meals pri zabezpečovaní školského stravovania. V nebezpečných alebo ťažko dostupných oblastiach spolupracujeme s dôveryhodnými miestnymi partnerskými organizáciami

(zvyčajne malými charitatívnymi organizáciami), aby sme podporili komunity v realizácii programu.

- Mary's Meals je skutočne globálne hnutie poháňané činmi mnohých tisícok ľudí z celého sveta. Ľudia zo všetkých vrstiev spoločnosti sa podieľajú na tejto práci rôznymi spôsobmi a všetko to dohromady vytvára niečo naozaj úžasné. Tieto činy nazývame malými skutkami lásky. Množstvo rozmanitých vecí, ktoré ľudia robia v náš prospech, je skutočne neuveriteľné – zbierajú a získavajú finančné prostriedky na ďalšie školské jedlá, plánujú rozličné osvetové aktivity a podujatia, ktoré ľudí spájajú a podnecujú záujem o našu prácu, a využívajú svoje talenty a kontakty na šírenie informácií o zmenách, ktoré náš program školského stravovania prináša.

NÁŠ PRÍSTUP

- Komunity, s ktorými pracujeme, sú starostlivo vyberané na miestach s veľkou núdzou, kde faktory ako extrémna chudoba, konflikty a klimatické problémy zvyšujú mieru podvýživy detí a bránia prístupu k vzdelaniu. Príliš často je jedlo, ktoré deti dostanú v škole, jediným jedlom, ktoré v daný deň zjedia.
- Pri plánovaní nášho programu a určovaní miest, kde budú jedlá vydávané, najprv identifikujeme krajiny, kde deti zažívajú vysokú mieru chudoby, potravinovej neistoty a podvýživy a kde sú aj nízke miery zápisu do škôl. Potom posúdime, či môžeme bezpečne realizovať školské stravovanie a či existuje spoľahlivý dodávateľský reťazec, ktorý nám umožní zabezpečiť vhodné potraviny a konzistentne a efektívne jedlá dodávať.
- Berú sa do úvahy aj vládne a mimovládne stravovacie programy, ktoré už fungujú, a to, či by náš program zapadol do kontextu, kde môže byť zavedené aj nejaké existujúce opatrenie.
- Keď sa naše jedlá úspešne vydávajú na mieste vzdelávania, sústredíme naše úsilie na dosiahnutie každej školy v rovnakej oblasti, ak potreba existuje. Tento prístup zabezpečuje, že deti môžu navštevovať najbližšie vzdelávacie centrum a nebudú lákané do vzdialenejšej školy kvôli školskému jedlu (čo môže skresliť zápisy a zaťažiť učiteľov a zdroje v preťažených školách).
- Školy a vzdelávacie miesta v krajinách, kde pôsobíme, vyzerajú veľmi rozdielne a aj skúsenosti detí sa líšia. Mary's Meals nielenže poskytuje jedlá veľkému počtu detí navštevujúcich štátne školy v Afrike, ale prináša každodenné živobytie aj deťom vzdelávajúcim sa v neformálnych vzdelávacích centrách v Indii; mladým ľuďom zapájajúcim sa do vzdelávania počas čakania na súd vo väzniciach na Madagaskare; deťom postihnutým prebiehajúcim konfliktom v Sýrii (prostredníctvom našich programov stravovania v Aleppo a v susednom Libanone); a mnohým tisícom mladých učiacich sa na Haiti, krajine, ktorá trpí rokmi politickej nestability, násilia a opakovaných škôd spôsobených prírodnými katastrofami.

NAŠE JEDLÁ

- V školách, kde sa vydávajú naše jedlá, každé dieťa dostane rovnaké jedlo a nikto nie je vynechaný, čo podporuje inklúziu a rovnosť medzi žiakmi.
- Je nevyhnutné, aby naše denné jedlá využívali suroviny, ktoré sú spoľahlivo dostupné, jednoduché na prípravu a cenovo efektívne. Kdekoľvek je to možné, suroviny na jedlá sa nakupujú lokálne. Je tiež dôležité, aby jedlo bolo kultúrne

vhodné a zodpovedalo miestnemu spôsobu stravovania. Napríklad v Indii deti dostávajú zeleninovú kari alebo čočkovú dhal s ryžou, v Sýrii a Libanone je to sendvič (wrap) a čerstvé ovocie a v Malawi dostávajú deti kašu z kukurice a sóje obohatenú o základné vitamíny a minerály, ktorá je miestne známa ako likuni phala.

- Veľmi dôležitým znakom nášho programu je, že každodenné úlohy prípravy a výdaja jedál vykonávajú oddaní dobrovoľníci z miestnych komunít, s ktorými pracujeme. To nám nielen umožňuje realizovať program s vysokým dopadom pri nízkych nákladoch, ale pomáha to budovať zapojenie a súdržnosť komunity. Tiež to dokazuje udržateľnosť a škálovateľnosť modelu ako príklad pre vlády a miestne úrady, ktoré majú záujem o zabezpečenie školského stravovania.

NÁŠ DOPAD

- Naše programy školského stravovania zohrávajú kľúčovú úlohu v zložitom boji proti hladu a majú silný pozitívny vplyv na komunity najväčšmi postihnuté potravinovou neistotou a extrémnou chudobou z mnohých rôznych dôvodov. Školské stravovanie zlepšuje šance detí na prístup k vzdelaniu, posilňuje ich zdravotné a výživové výsledky a v širšom kontexte podporuje celé komunity tým, že poskytuje dôležitú záchrannú sieť pre rodiny v núdzi, ako aj pomocnú ruku v posilnení potravinových systémov a hospodárstva.
- Každý deň idú milióny detí po celom svete do školy na lačno a hlad ovplyvňuje ich sústredenie a schopnosť učiť sa. Existujú aj milióny detí – najmä dievčat – ktoré jednoducho do školy nechodia, pretože ich rodiny potrebujú, aby pomáhali prácou alebo domácimi povinnosťami. V krajinách zasiahnutých konfliktom je pravdepodobnosť, že deti nenavštevujú školu, dvojnásobne vyššia ako u ich rovesníkov v stabilných krajinách – a pri dievčatách sa to zvyšuje na 2,5-násobok. Naším cieľom je poskytnúť mladým dievčatám a chlapcom jedlo, ktoré im dá energiu zostať na svojom mieste vzdelávania po celý deň, nasýtiť ich a umožniť im sústrediť sa a aktívne sa zapájať do vyučovania!
- Pred niekoľkými rokmi uskutočnila Mary's Meals viacročné hodnotenie dopadu v Malawi, Zambii a Libérii a zistenia z tohto výskumného projektu napokon preukázali, že okrem toho, že školské stravovanie láka deti do tried a zlepšuje zápis a dochádzku, má silu znižovať hlad v triede, zvyšovať energiu, zlepšovať sústredenie a zapojenie do vyučovania a ovplyvňovať celkovú pohodu detí a ich úzkosť súvisiacu s hladom – čo z neho robí kľúčovú investíciu do budúcnosti krajiny a nákladovo efektívnu cestu z chudoby z dlhodobého hľadiska.
- Naš najnovší výskum uskutočnený v rámci štyroch našich najväčších programov školského stravovania – v Keni, Malawi, Libérii a Zambii – zistil, že 84 % detí uviedlo, že školu nikdy neopustili skôr z dôvodu hladu, a 99 % učiteľov uviedlo, že školské jedlá pomohli znížiť počet detí, ktoré by inak zanechali školu. Správa tiež zaznamenala, že školské stravovanie zvýšilo schopnosť detí sústrediť sa, zapájať sa a učiť sa. Pred jedlom sa len 36 % detí cítilo, že sa dokáže dobre sústrediť, ale po jedle sa to zvýšilo na 98 %.
- Údaje zozbierané z našich programov školského stravovania na Madagaskare a v Zimbabwe sledovali žiakov v školách, kde Mary's Meals pôsobila prvýkrát – výskum sa uskutočnil pred zavedením stravovania a

potom sa zopakoval po zavedení programu. Pred zavedením jedál 39 % detí skúmaných na Madagaskare uviedlo, že vymeškali školu aspoň raz týždenne, často z dôvodu hladu. Po začatí školského stravovania vymeškalo školu len 7 % a nikdy nie z dôvodu hladu.

- Čo je však s trvalým dopadom? Ako prísľub denného jedla v škole ovplyvňuje životy mladých ľudí aj po skončení vzdelávania? Stretli sme sa s bývalým príjemcom jedál Mary's Meals, Symonom z Malawi, aby sme zistili, ako sa má od chvíle, keď opustil školu. Symon nedávno otvoril obchod s výrobou klobások: „V našej rodine je 12 detí. Traja z nás sa učili na základnej škole Chipini a jedli sme kašu Mary's Meals. Moji dvaja súrodenci, ktorí sa učili v Chipini, teraz pracujú – jedna je zdravotná sestra a druhý učiteľ. Program školského stravovania pomohol našej rodine, pretože rodičia sa nemuseli starať o to, aby sme mali raňajky, keď sme išli do školy. Chodili sme do školy a jedli sme tam kašu. Môj biznis mi pomáha v každodennom živote, pretože mám dostatok peňazí a som sebestačný. Výrobu klobások som sa naučil od priateľa. Podnikanie je skutočne výnosné a mám veľa zákazníkov, pretože moje klobásy sú dobré.“

NÁŠ ZÁVÄZOK

- V roku 2022 pociťovalo 29,6 % svetovej populácie (čo zodpovedá 2,4 miliardy ľudí) miernu alebo vážnu potravinovú neistotu. To je nárast o viac ako 122 miliónov ľudí trpiacich následkami hladu od roku 2019. Tieto alarmujúce čísla potvrdzuje aj OSN, ktorá v júli 2023 potvrdila, že svet je „ďaleko od plnenia“ svojho Cieľa udržateľného rozvoja, ktorým je ukončenie hladu do roku 2030. Odhaduje sa, že 600 miliónov ľudí bude hladom trpieť aj po termíne, čo je triezva pripomienka rozsahu úlohy, ktorú máme pred sebou.
- V Mary's Meals hovoríme o dodržaní nášho sľubu deťom, ktorým slúžime, a snažili sme sa to robiť počas celosvetovej pandémie a zatvorenia škôl, počas prírodných katastrof, ako sú tie, ktoré v posledných rokoch postihli Malawi, Madagaskar, Haiti a Indiu, a počas konfliktov, ako je strašná vojna v Tigraji v Etiópii, prebiehajúci konflikt na Haiti a nestabilné situácie v Sýrii.
- Predpokladá sa, že celosvetový hlad sa zvýši v dôsledku rastúcich cien obilia, oleja, paliva a hnojív. Afrika bude pravdepodobne najviac postihnutá rastúcimi nákladmi na potraviny, keďže jej krajiny dovážajú veľké množstvá obilia z Ukrajiny a Ruska. Pokiaľ ide o náklady nášho programu, dôsledky už pociťujeme.
- Už za 22 EUR môžete poskytnúť školské jedlá pre jedno dieťa na celý školský rok. To je len 11 centov za jedlo na deň! A dosah takéhoto daru je väčší, ako si viete predstaviť.

Ďakujem.

Ak máte ďalšie otázky, neváhajte kontaktovať našu koordinátorku dobrovoľníkov: dobrovolnictvo@marysmealsslovensko.sk